

Høreapparatformidling i et brukerperspektiv

Av forbundsleder i HLF
Knut Magne Ellingsen

Din hørsel – vår sak

Hørselshemmedes Landsforbund (HLF)

Kort om HLF og høreapparatbrukere

- HLF – organisasjon i vekst: 50 000 medlemmer og ca 200 innmeldinger hver uke
- HLF organiserer flere grupper:
 - Største medlemsgruppen: tunghørte /høreapparatbrukere
 - Organiserer også tinnitus- og ménièrerammede, CI-opererte voksne og barn, døvblitte/sterkt tunghørtblitte, pårørende til hørselshemmede og foreldre til hørselshemmede barn
- HLF har gjentatte ganger påpekt behovet overfor myndighetene for en gjennomgang av og endringer i høreapparatformidlingen

Ventetid:

- **Dagens situasjon:**
 - Store geografiske forskjeller i ventetid. I 2006: fra 0 – 16 måneders ventetid
- **Konsekvenser for brukerne:**
 - Lang ventetid skaper stor frustrasjon hos brukerne
 - Sosial isolasjon
 - Problemer med yrkesliv og studier
- **Hva må endres?**
 - Ventetid må ikke være mer enn 3 måneder

Høreapparattilpasning:

Dagens situasjon:

- Varierende kompetanse på ulike høreapparat
- Varierende i hvilken grad brukerne får prøve mer enn en type høreapparat
- Varierende i hvilken grad det opplyses at høreapparat og hjelpemidler må planlegges under ett

○ **Konsekvenser for brukerne:**

- Mange brukere tar ikke høreapparatene i bruk

○ **Hva må endres?**

- Brukerne må få det høreapparatet og de hørselstekniske hjelpemidlene som gir best utnyttelse av hørselsresten.

Opplæring:

○ **Dagens situasjon:**

- Store mangler/fravær av opplæringstilbud
- Ofte avsatt liten tid til opplæring ifm tilpassningen av høreapparat

○ **Konsekvenser for brukerne:**

- Høreapparater for titalls millioner ligger ubrukte. Dette er brukere som egentlig hadde hatt stor nytte av høreapparat

○ **Hva må endres?**

- Brukerne må få tilbud om en grundig opplæring i bruk og stell av høreapparater og psykososiale problemer knyttet til hørselshemming, slik at flest mulig brukere tar høreapparatene i bruk

Oppfølging:

○ **Dagens situasjon:**

- Kun noen få hørselssentraler og private øre-nese-halsleger kaller inn til etterkontroll
- Kommunene har ikke oversikt over nye høreapparatbrukere

○ **Konsekvenser for brukerne:**

- Ingen mulighet for å få hjelp med problemer med høreapparatene uten oppfølging
- Mange får ikke tilgang på hjelpemidler

○ **Hva må endres?**

- Høreapparatbrukere må få oppfølging etter at høreapparatene er tilpasset, både for å se at høreapparatene fungerer tilfredsstillende, og ift hjelpemidler eller andre oppfølgingstiltak

Samhandling mellom aktører:

○ **Dagens situasjon:**

- Dårlig samhandling mellom hørselssentral, private øre-nese-halsleger, kommunen, hjelpemiddelsentralen og andre aktører

○ **Konsekvenser for brukerne:**

- For å få hjelp til for eksempel hjelpemidler opplever mange brukere at man er kasteball mellom hørselssentral, kommunen og hjelpemiddelsentral
- Systemet er forbeholdt de ressurssterke

○ **Hva må endres?**

- Brukerne ønsker seg "en dør" inn til systemet
- Samhandlingen må bedres for å få til det

Løser modellforslaget fra SHdir brukernes problemer i dagens system?

- Ventetider og høreapparattilpasning
 - Maks 3 måneders ventetid - fordrer styrking av mange hørselssentraler samt hørselssentralens bruk av avtaler med private ØNH-leger
 - Arbeidsgruppe som skal sikre kravspesifikasjoner knyttet til høreapparattilpasning
- Opplæring
 - Arbeidsgruppe som skal utvikle en god kurspakke som dekker brukerens informasjons- og opplæringsbehov som kan gis på alle LMS
- Oppfølging
 - Styrking av kommunenes oppfølgingsansvar gjennom fokus på økt kursing av hørselskontaktene, samt fylkesaudiograf

Løser modellforslaget fra SHdir brukernes problemer i dagens system?

- Samhandling:
 - På systemnivå er forslagene til tiltak for å styrke det tverretatlige samarbeidet gode. Viktig med bindende samarbeidsavtaler!

Tilskuddsordningen mindretallets dissensforslag

- Total systemendring av hjelpemiddelformidling.
- En forverret situasjon for brukerne.
- Nedbygging av kompetanse.

Oppsummering fra HLF:

- Situasjonen i dag bærer preg av store variasjoner i ventetid, tilpassing av, og opplæring knyttet til høreapparatene. Brukerne er ikke fornøyde med dagens system.
- Rapporten løser mange av brukernes utfordringer i dagens system.
- Dissensforslaget om tilskuddsordning forverrer dagens situasjon for brukerne.

Oppsummering fra HLF:

- Rapporten foreslår endringer som samlet sett kan gi et helhetlig tilbud til brukerne, men det fordrer at departementene ikke stykker opp tiltakene, men behandler forslaget helhetlig.
- Alle foreslåtte arbeidsgrupper må gjennomføres.
- Departementene må ta i bruk sine styringsmuligheter overfor RHF og NAV for å gjennomføre endringene
- Endringene bør evalueres etter 2 år

HLF sitt videre arbeid.

- Viktig med en felles oppslutning om rapporten, slik at den ikke ender i skuffen.
 - Felles brev fra organisasjonene til departementene (HOD og AID).
- HLF jobber overfor sentrale myndigheter, for at flertallsforslagene i rapporten blir gjennomført.

